

Azərbaycan bu gün global səviyyədə aparıcı dövlətə çevrilib

Prezident İlham Əliyev 30-cu "Caspian Oil and Gas", 13-cü "Caspian Power" sərgilərinin və 30-cu "Baku Energy Forum"un rəsmi açılış mərasimində çıxış edib

İyunun 2-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Bakı Ekspo Mərkəzində Bakı Enerji Həftəsi çərçivəsində keçirilən 30-cu Yubiley Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz Sərgisi "Caspian Oil and Gas", 13-cü Xəzər Beynəlxalq Energetika və Yaşıl Enerji Sərgisi "Caspian Power" və 30-cu Yubiley "Baku Energy Forum"un rəsmi açılış mərasimində iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Böyük Britaniyanın "ICA Events" şirkətinin İdarə Şurasının müşaviri **Tomas Hord** çıxış edərək dedi:

- Zati-aliləri, hörmətli cənab Prezident. Möhtərəm qonaqlar, xanımlar və cənablar.

Təşkilat Komitəsinin adından böyük şərəf hissi ilə sizi 30-cu yubiley "Bakı Enerji Həftəsi"ndə salamlayıram. Zati-aliləri cənab Prezident, fürsətdən istifadə edərək Azərbaycanı ötən axşam fantastik qələbə münasibətilə də təbrik edirəm.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Zati-aliləri cənab İlham Əliyevə minnətdarlığımızı ifadə edirik. Cənab Prezidentin iştirakı bu tədbirin Azərbaycanın enerji sektoru və bütövlükdə beynəlxalq ictimaiyyət üçün əhəmiyyətini vurğulayır. 1994-cü ildə Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan global enerji səhnəsinə ilk cəsarətli addımlarını atdı. İlk dəfə keçirilən Xəzər Neft və Qaz Sərgisi Azərbaycanın müasir enerji strategiyasının və global enerji əməkdaşlığının dinamik rolunu əks etdirən, əsasını qoyan tarixi "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanması ilə eyni vaxta təsadüf etdi. O vaxtdan bəri "Bakı Enerji Həftəsi" enerjinin gələcəyini formalaşdırmaq üçün hökumətləri, global şirkətləri və sənaye ekspertlərini bir araya gətirərək regionun ən nüfuzlu platformalarından birinə çevrildi.

Bu ilki yubiley tədbiri Azərbaycanın enerji potensialına artan beynəlxalq marağı və inamı əks etdirən yeni iştirakçılar və milli pavilyonlarla yanaşı, 30 ölkədən 200-dən çox şirkəti qəbul edir.

Mən Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyinə, SOCAR-a, bütün dəyərli tərəfdaşlarımıza və sponsorlarımıza bu mühüm tədbirin həyata keçirilməsində əvəzsiz dəstəyinə görə səmimi təşəkkürümü bildirirəm. İcazə verin, hamınızı bu əlamətdar yubiley münasibətilə təbrik edirəm və sizə dəyərli müzakirələr, yeni əməkdaşlıqlar və maraqlı imkanlarla dolu, uğurlu, məhsuldar və ruhlandırıcı həftə arzulayım. Çox təşəkkür edirəm.

Böyük şərəf hissi ilə tribunaya Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Zati-aliləri cənab İlham Əliyevi dəvət edirəm.

* * *

Sonra dövlətimizin başçısı çıxış etdi.

Azərbaycan bu gün global səviyyədə aparıcı dövlətə çevrilib

Prezident İlham Əliyev 30-cu "Caspian Oil and Gas", 13-cü "Caspian Power" sərgilərinin və 30-cu "Baku Energy Forum"un rəsmi açılış mərasimində çıxış edib

Prezident İlham Əliyevin çıxışı

- Xanımlar və cənablar, sabahıncı xeyir olsun.

Əvvəlcə, bütün qonaqlarımızı salamlayıram və bizimlə birlikdə olduqlarına görə təşəkkür edirəm. Eyni zamanda təşkilatçılara da Azərbaycanın enerji gündəliyini davamlı olaraq dəstəklədiklərinə görə minnətdarlığımı bildirirəm.

Artıq qeyd edildiyi kimi, ilk neft-qaz sərgisi 1994-cü ildə təşkil edilmişdir. Həmin sərgidən dərhal sonra Azərbaycan beynəlxalq neft şirkətləri konsorsiumu ilə sonralar "Əsrin müqaviləsi" adlandırılan, regionda bütün geosiyasi və geoiqtisadi vəziyyəti dəyişdirən sazişi imzaladı.

Bunlar Prezident Heydər Əliyevin baxışı sayəsində mümkün oldu. O, aydın şəkildə anlayırdı ki, xüsusilə də enerji sahəsində geniş beynəlxalq əməkdaşlıq olmadan - nəzərə alsaq ki, o zaman bizim iqtisadiyyatımızın ən cəlbədicisi sahəsi məhz enerji idi, - Azərbaycan çətinliklərin öhdəsindən gələ bilməyəcək və həqiqi müstəqil dövlət ola bilməyəcək.

Çünki bu gün həmin dövrə nəzər salanda aydın olur ki, müstəqillik uğrunda yol həmin tarixi məqamdan başladı. O zaman Azərbaycan müəyyən obyektiv səbəbdən xarici investorlar üçün riskli ölkə hesab edilirdi. Ölkədə vətəndaş qarşিদurması yeni başa çatmışdı, iqtisadiyyat iflic vəziyyətində idi, inflyasiya 1000 faizlə ölçülürdü və yoxsulluq hökm sürürdü. Bununla yanaşı, ərazilərimizin Ermənistan tərəfindən işğalı nəticəsində 100 minlərlə azərbaycanlı etnik təmizləməyə məruz qalmışdı. Təsəvvür edərsiniz ki, gələcəklə bağlı nə dərəcədə qaranlıq mənzərə yaranmışdı?! Bu gün isə onu görürük ki, bizim enerji siyasətimiz iqtisadi və siyasi uğurumuzun aparıcı qüvvəsidir.

Bu gün Azərbaycan sabit siyasi sistemə və inkişaf etməkdə olan iqtisadiyyata malik ölkədir. Neft və qazın bizim ÜDM-də payı təqribən 30 faizdən artmışdır. Azərbaycan gənişmiqyaslı islahatlar həyata keçirir. Bizim iqtisadiyyatımız özünü təmin edir. Bizim xarici borcumuzun səviyyəsi ÜDM-in 7 faizindən azdır və maliyyə ehtiyatlarımız borcumuzu 14 dəfə üstələyir. Biz milli sərvətlərin düzgün bölüşdürülməsi nəticəsində yoxsulluğun azaldılmasına müvəffəq olduq və bu gün yoxsulluq səviyyəsi 5 faizə bərabərdir.

Biz insan kapitalına və təhsilə ciddi maliyyə vəsaitləri yatırırıq. Savadlılıq səviyyəsi 100 faizə bərabərdir. Azərbaycan regionda yeni mühit formalaşdırır.

Açıq dənizə çıxışı olmayan ölkə olduğumuzu baxmayaraq, biz Avrasiyanın vacib nəqliyyat qovşaqlarının birinə çevrilmişik. Çünki biz infrastruktur layihələrinə çox böyük sərmayə yatırırdıq. Bununla yanaşı, bizim enerji layihələrimiz sayəsində Avrasiyanın enerji xəritəsi yenidən tərtib edilib.

Biz tərəfdaşlarımızla birlikdə Xəzər dənizini Qara dəniz və Aralıq dənizi ilə birləşdirən strateji boru kəmərlərini inşa etmişik. Əlbəttə, bunların tacı Azərbaycanın dəniz yataqlarından İtaliyanın sahilinə qədər uzanan 3500 kilometrlik "Cənub qaz dəhlizi"dir.

Əlbəttə, bir çox digər ölkələrin enerji təhlükəsizliyinə sərmayə yatırımı Azərbaycanın geosiyasi əhəmiyyətini artırır. Biz anlayırıq ki, bundan sonra da enerji, neft və qaz bir çox ölkənin enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində əhəmiyyətli rol oynayacaqdır.

Ötənlik "Bakı Enerji Həftəsi"ndəki çıxışım zamanı mən iştirakçılara məlumat verdim ki, o zaman biz səkkiz ölkəyə təbii qaz ixrac edirdik. Bu gün isə deyə bilərəm ki, həmin ölkələrin sayı 12-yə çatıb və bu, hələ də son deyil.

Biz ixrac coğrafiyasının genişləndirilməsi üçün beş ölkərlə da-

nışıqlar və sərmayə qoyuluşu mərhələləndəyirik. Boru kəməri ilə müəyyən coğrafiyanın qazla təmin edilməsi baxımından Azərbaycan bu gün global səviyyədə aparıcı dövlətə çevrilmişdir.

Bütün bunlar müsbət dinamika-dır və biz enerji sahəmizin inkişafının təkcə Azərbaycanın potensialına deyil, həmçinin qonşuluğumuza da töhfə verdiyini görürük.

Beləliklə, enerji resursları düzgün idarə edilirsə, investorlar, tranzit ölkələr və istehsalçılar arasında əməkdaşlıq məhz bu səviyyədədir, o zaman uğur əldə edilir. Hər kəs üçün uğurlu vəziyyət yaranır və biz hər zaman istehsalçılar, tranzit ölkələr və istehlakçılar arasında maraqların balansına diqqət yetirmişik. Çünki zənnimcə, bu amil gələcək enerji əməkdaşlığı baxımından olduqca vacibdir.

Bizim təbii qaz ixracımız ötən il 25 milyard kubmetrə çatmışdır. Biz hasilatı artırmaq niyyətindəyik, çünki artıq müqavilələr imzalanıb və proses getməkdədir. İşlər planlımıza uyğun getsə, biz 2030-cu ilədək qaz ixracını 8 milyard kubmetrə qədər artıracağıq və o, xarici bazarlara təklif ediləcəkdir.

Bununla yanaşı, imzalanmış müqavilələrə və sərmayə öhdəliklərinə əsasən, biz 2030-cu ilədək 6,5 qıqavət həcmində istehsal edilə biləcək bərpaolunan enerji gücünə malik olacağıq. Bu da bizim ümumi enerji istehsalımızın 35 faizdən çoxunu təşkil edəcək.

Yeni Azərbaycanın "yaşıl enerji" gündəliyi olduqca iddialıdır. Neft və qazla zəngin olan ölkənin xarici investorlara bərabər "yaşıl enerji"yə sərmayə qoyması bizim məsuliyyətimizi nümayiş etdirir.

Bütün bu "yaşıl enerji" potensialımız sayəsində biz, əlbəttə ki, Azərbaycanın elektrik enerjisinə artan tələbatını təmin edəceyik, əsasən bərpaolunan enerji hesabına təmin edəceyik. Bunun nəticəsində bir neçə milyard kubmetr qaza qənaət ediləcəkdir və bu həcm ixrac oluna biləcək.

Əlbəttə, ola bilər ki, COP29-un sədri olaraq neft və qaz haqqında danışmağımız bir o qədər də uyğun deyil. Ancaq bizim COP29-la bağlı gündəliyimiz çox pragmatik idi. Biz populişmdən, yalançı narrativlərdən uzaq idik. Həmin gündəlik ölkələrin qazını yanacaqğa olan tələbatının pragmatik hesablamalarına əsaslanır.

Bəzi ölkələrdə bu gün qazını yanacaqğı növləri ilə "yaşıl enerji" arasında olan balans nəzərə alınmır. Nəticədə genişmiqyaslı enerji kəsilməsi, enerji sisteminin çökməsi baş verir. Həmçinin burada daha mürəkkəb ssenarilər də baş verə bilər. Yeni bəzi müəyyən addımlar şərtlənən meyillərə rəğmən həmin balansın qorunması düzgün siyasətdir.

Azərbaycana gəldikdə, biz təbii qazın hasilatının həcmi artırırıq. Çünki buna ehtiyacı olan ölkələr var və biz bu tələbatı ödəməliyik. Eyni zamanda biz tərəfdaşlarımızla birlikdə "yaşıl enerji" layihələrinə də yatırım edirik.

2030-cu ilə qədər istehsal olunan 8 milyard kubmetr qaz 5 mövcud yataqdan və əlavə yeni yataqlardan hasil ediləcəkdir. Yeni bu gün buraya sərmayə qoymuş investorlar hasilatın həcmi artıracaqlar. Həmçinin imzalanmış yeni sazişlər və nəzərdə tutulan müqavilələr həmin potensialı təmin edəcəkdir.

Ötən il "Bakı Enerji Həftəsi" çərçivəsində toplam 1000 meqavatt "yaşıl enerji" həcmində müqavilələr imzalandı. Bu tədbir çərçivəsində də bir neçə yüz meqavatt həcmində yeni sazişlər imzalanacaqdır. Yeni biz bu yol ilə irəliləyirik.

COP29 haqqında danışarkən onun həqiqətdən də uğurlu olduğunu qeyd etməliyik. Onun "Bakı sıçrayışı" adlandırılması bir çox hədəflərə nail olmağımızla bağlıdır. Onların

hər birini sadalamaq istəmirəm. Ancaq burada mühüm nailiyyət kimi, İtaliya və Zərər Fondunu və inkişafda olan ölkələr üçün nəzərdə tutulmuş yardımın 100 milyard dollardan 300 milyard dollara qədər artırılması qeyd etmək istəyirəm. Bununla yanaşı, 10 il davam edən muzakirələrdən sonra karbon bazarı da işlək vəziyyətə gətirildi.

Enerji bazarında məsuliyyətli aktor, hər zaman real hədəfləri qarşıma qoyan və müxtəlif oyunçulara bir araya gətirə bilən ev sahibi olan Azərbaycanın mirası məhz bundan ibarətdir.

COP29-la bağlı daha bir hədəfimiz Qlobal Cənub və Qlobal Şimal arasında körpünün qurulması idi və biz buna nail ola bildik. Hədəf ətraf mühiti ən çox çirkəndirən ölkələr, inkişaf etmiş ölkələr, - və bundan əziyyət çəkən, hətta bəzələrinin mövcudluğuna təhlükə olan inkişafda olan ölkələr arasında etimadın artırılması idi.

İnkişaf etməkdə olan kiçik adda dövlətlərinə yardım paketi də COP29-da elan edildi və biz köməyimizə ehtiyacı olan ölkələrə dəstək verməyə davam edəcəyik.

Bir daha bütün qonaqlarımızı salamlayıb və "Bakı Enerji Həftəsi"nə uğurlar arzulayıram.

Sağ olun.

ABŞ Dövlət Departamentinin Avropa və Avrasiya məsələləri üzrə baş müşaviri **Vayət Tolki** çıxış edərkən dedi:

- Təşəkkür edirəm, cənab Prezident Əliyev, nazirlər, möhtərəm qonaqlar.

Bu gün sizinlə, həqiqətən də, əlamətdar tədbirdə - 30-cu ilyubiley "Bakı Enerji Həftəsi"ndə böyük şəərəf hissi ilə iştirak edirəm. ABŞ və Azərbaycan enerji sektorunda onilliklərə soykənən təcrübəyə, müstə-rək əməkdaşlığa malikdir. "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanmasının il-dönümünün keçirilməsi də ikitərəfli enerji münasibətlərini təcəssüm etdirir. "Əsrin müqaviləsi"ndən "Cənub qaz dəhlizi"nə qədər Azərbaycan həqiqətən də enerji təhlükəsizli-yinin regionda və ondan gənisi coğrafiyada həlledici oyunçu olduğunu sübut etmişdir. Azərbaycanla orta-q maraqlarımızı əks etdirən və enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında işbirliyinə sadıqlığımızı təsdiq edən mühüm bir mesaj - cənab Prezident Trampın məktubunu diqqətinizə çatdırıram.

"Əziz cənab Prezident!

Sizi və Azərbaycan xalqını səmimi-qəlbədən 30-cu Bakı Beynəlxalq Neft və Qaz Sərgisinin keçirilməsi münasibətilə təbrik edirəm. Bu, Azərbaycanın, həqiqətən də, region-da enerji sektorunda liderliyini və global enerji təhlükəsizliyini təcəs-süm etdirir. Otuz il ərzində iki millətimiz, iki xalqımız, həqiqətən də, enerji sərvətləri fonunda karbohidrogen sektorunda liderliyini nümayiş etdirmişdir. Həqiqətən də, global enerji ehtiyatlarının növbəti onillər-

lə qarşılınması baxımından da bu çox önəmlidir ki, hər bir xalqın resursları öz rifahına xidmət etsin.

ABŞ Azərbaycanla tərəfdaşlığını enerji sabitliyinin həyata keçirilməsinin mümkünliyi istiqamətində də davam etdirmək əzmindədir. Biz bu önəmli sektorla birlikdə səylərimizi enerji müstəqilliyinin dayanıqlılığı və iqtisadi artım istiqamətində realaşdırmaqla birləşdiririk. Bu gözəl tədbirlə bağlı bir daha təbriklərimi çatdırıram. Səmimi-qəlbədən, **Donald Tramp**".

Sonra Türkiyə Respublikasının energetika və təbii sərvətlər naziri **Alparslan Bayraktar** Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın "Bakı Enerji Həftəsi" ilə bağlı məktubunu oxudu.

- Hörmətli iştirakçılar, inkişaf etmiş ölkələr, - və bundan əziyyət çəkən, hətta bəzələrinin mövcudluğuna təhlükə olan inkişafda olan ölkələr arasında etimadın artırılması idi.

Ötən illərdə olduğun kimi, bu il də "Bakı Enerji Həftəsi" çərçivəsində keçirilən tədbirlərin əbədi qardaş iki ölkə - Türkiyə və Azərbaycan başda olmaqla bölgəmiz üçün uğurlu olmasını diləyirəm.

Can Azərbaycan ilə yaxın münasibətlərimiz bütün sahələrdə olduğu kimi, enerji sahəsində də güclü şəkildə və qatıyyətlə davam etdirilir. Enerji sahəsində bir çox nailiyyətə illər ərzində birlikdə imza atdıq. Son illərdə yaşanan global geosiyasi proseslər enerji təhlükəsizliyi məsələsində Türkiyə-Azərbaycan əməkdaşlığının nə qədər önəmli olduğunu bir daha təsdiqləmişdir.

Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum boru kəmərləri və TANAP kimi infrastruktur layihələri ilə təcləndirdiyimiz bu əməkdaşlığımız təkcə Türkiyə və Azərbaycan deyil, eyni zamanda bölgənin və Avropanın da enerji təhlükəsizliyinə mühüm töhfələr verməkdədir.

Mart ayında açılışını etdiyimiz İğdır-Naxçıvan boru kəməri illər və uğurlara əsaslanan enerji əməkdaşlığımızın ən yeni örnəyini təşkil etmişdir. Xəttin fəaliyyətə başlaması Naxçıvan bölgəsinin enerji təhlükəsizliyini və bizi birlikdə daha da gücləndirmişdir.

Türkiyə ilə Azərbaycan arasında elektrik əlaqələrimizin artırılması bizim üçün strateji əhəmiyyət kəsb edən uğurlu bir layihədir. Bu çərçivədə həm Türkiyə-Naxçıvan, həm də Türkiyə-Gürcüstan interkonnektor potensialının genişləndirilməsi sürətlə atmalı olduğumuz yeni addımlardır. Türkiyə, Azərbaycan, Gürcüstan və Bolqarıstan arasında yeni elektrik interkonnektor xəttinin yaradılması məqsədilə "yaşıl elektrik" nəqli və ticarəti ilə bağlı əməkdaşlığa dair Anlaşma Memorandumunu imzaladıq.

Bölgəmizin enerji təhlükəsizliyi və rifahı baxımından növbəti tarixi addım olan bu layihəni də, inşallah, ən qısa müddətdə yekunlaşdırmağı hədəfləyirik.

İki ölkə arasında təbii qaz sahəsində yeni layihələr üçün hələ də bö-

yük potensialın olduğunu görürük. Uzun illərdir həm Türkiyəyə, həm də Avropaya ciddi miqdarda qaz tədarük edən Azərbaycanın dünya enerji bazarında bu strateji rolunun, xüsusilə yerləşdiyimiz mövqedə əhəmiyyəti çox böyükdür. Qarşıdakı dövrdə türkmən qazının hər birimizə fayda verəcək şəkildə Azərbaycan və Türkiyə vasitəsilə ixracı məsələsində əməkdaşlığımızı genişləndirmək üçün mühüm fürsət vardır. Bu layihə həm tədarük yollarının şaxələndirilməsinə, həm də regional rifahə töhfə verəcəkdir.

Enerji sahəsindəki bu dinamik şəraitin və proseslərin yaxından müzakirə ediləcəyi "Bakı Enerji Həftəsi"nin bütün iştirakçılarının uğurlar diləyir, bu tədbirin təşkilində əməyi keçənlərə təşəkkür edirəm.

Keçən həftə Laqında görüşdüyüm qardaşım Prezident İlham Əliyevi və bütün iştirakçıları səmimiyyətlə salamlayıram.

Rəcəb Tayyib Ərdoğan, Türkiyə Prezidenti"

Daha sonra çıxış edən nazir **Alparslan Bayraktar** dedi:

- Cənab Prezident Əliyev.

Möhtərəm qonaqlar, xanımlar və cənablar.

Sizi çox önəmli platforma olan "Bakı Enerji Həftəsi"ndə böyük şəərəf hissi ilə salamlayıram. Mən səmimi-qəlbədən Zati-aliləri cənab Prezident Əliyevə və Azərbaycan hökumətinə liderliyinə görə, həmçinin bu tədbirin keçirilməsində göstərdiyi səmimi qonaqpərvərliyə görə təşəkkür edirəm.

Əlbəttə, kibertəhlükəsizlik, bazarlarda dəyişən vəziyyət istər-istəməz öz təsirini göstərir. Burada tədarük və təchizatla yanaşı, çeviklik, dayanıqlılıq, resursların eləcanlılığı da ön plana gəlir. İnfrastruktur ehtiyatlarının sürətlə artdığı vəziyyətin fonunda sabitlik məsələsi də gündəmə daha kəskin gəlir ki, bunların təmin olunması üçün resursları şaxələndirməliyik. Geniş tədarük imkanları yüksək qarşılıqlı bağlantı və etibarlı bazarların olması ilə şərtlənir. Üç əsas səbəb - təhlükəsiz təminat, asılılığın azaldılması və ölçəcanlılıq məsələləri önəmlidir. Bunların təmin olunması üçün alternativ enerji, nüvə enerjisi, neft və qaz sənaesinin, həmçinin kritik mineral qazıntıların inkişaf etdirilməsi önəmlidir.

Türkiyədə alternativ enerji elektrik enerjisinin 60 faizini təşkil edir. Keçən il Bakıda COP29 zamanı biz qarşısı mövcud Günəş və külək enerjisinin 2035-ci ilədək 120 qıqavata çatdırmaq məqsədi qoymuşuq. Bunun üçün də keçən il biz enerji sektorunda 7 qıqavatt alternativ enerji daxil etdik. İnfrastrukturun inkişaf etdirilməsində məqsəd iqtisadiyyatın artan tələbatını qarşılamaqdır. Bunun üçün gələn il batareya depolarını və nüvə stansiyasını istifadəyə verməyi nəzərdə tuturuq.

Coğrafi baxımdan Türkiyə bu sahədə əlaqələri genişləndirmək əzmindədir. Eyni zamanda daxili kar-

bohidrogenlərin istehsalına da töhfə verməliyik. Bu gün Sakarya qaz yatağında gündəlik 9,5 milyon kubmetr qaz hasil edirik və bu rəqəm 2026-cı ildə iki dəfə artacaq və 2028-ci ilədək isə gündəlik 40 milyon kubmetrə çatacaq.

Əlbəttə, biz kritik mineralların əhəmiyyətindən də xəbərdarlıq və qazıntı layihələrinə həm daxilə, həm də beynəlxalq miqyasda aktiv olaraq investisiya yatırılmaqdadır və buraya nadir qazıntılar da daxildir.

Möhtərəm iştirakçılar, Türkiyə ilə Azərbaycan arasındakı tərəfdaşlıq, həqiqətən də, bir strateji modeldir. Onun kökləri tarixi, mədəni və orta-q bağlarla ifadə olunur. Bu gün biz əsas sazişin imzalanması ilə Azərbaycanda neft-qaz istehsalını daha da artıracağıq. Söhbət "Şəfəq-Asiman" layihəsi üzrə sazişdən gedir. Bu, "Turkish Petroleum", SOCAR və BP arasında üçtərəfli bir işbirliyi olacaqdır.

Yekunda mən səmimi-qəlbədən cənab Prezident İlham Əliyevə və Azərbaycan hökumətinə təşəkkürümü ifadə edirəm ki, biri bir daha bir araya gətirmişdir. Enerji sektorunda üzlaşdıyımız çağırışlar mürəkkəbdir, lakin mən əminəm ki, əməkdaşlıq və dialoqla biz təhlükəsiz enerji gələcəyi qura biləcəyik. Təşəkkür edirəm.

Avropa Komissiyasının Energetika Baş idarəsinin direktoru **Kristina Lobilyo Borrero** çıxış edərkən dedi:

- Zati-aliləri Prezident Əliyev. Hörmətli nazirlər, səfirlər və "Bakı Enerji Həftəsi"nin iştirakçıları.

İcazə verin, Avropa Komissiyası adından Azərbaycanı "Bakı Enerji Həftəsi"nin keçirilməsi, həmçinin COP29-un uğurlu təşkilı münasibətilə təbrik edirəm.

Biz 2030-cu ilədək bərpaolunan enerji ehtiyatlarının istehsalını üç dəfə artırmaq və enerji səmərəliliyini ikiqat çoxaltmaq səylərinin təsdiq edirik. Siz isə milli reallıqların nəzərə alınması şərti ilə, əmmə orta hədəf və məsuliyyətlə inklüziv keçid üzrə konsensus əldə edilməsinə köməklik göstərsiniz. Energetika keçidi enerji təhlükəsizliyi və iqtisadi rəqabətqabiliyyətliyyət əsasında həyata keçirilə bilər. Bu, sadəcə, siyasi məqsədlərdən ibarət deyil, həmçinin iqtisadi və geosiyasi sabitliyin əsasıdır. Son illərin hadisələri xüsusi ısrar və aydınlıqla bizə bu dərsi verdi.

Rusiya-Ukrayna müharibəsi göstərdi ki, enerjijdən silah qismində istifadə oluna bilər. Avropa İttifaqı (AI) özünün enerji sistemi qarşılıqlı şaxələndirməyə, bərpaolunan enerji mənbələrinə və tərəfdaşlıq münasibətlərinə əsaslanan yeni fəsil açır. Bu gün Rusiya qazının idxalında 2021-ci ildəki AI-yə tədarük olunan təbii qazın ümumi həcmimin 45 faizdən 13 faizə qədər azalması müşahidə olunur.

Azərbaycan bu yeni fəsilə güclü tərəfdaşdır. Amma hələ yolun sonuna çatmamışıq. Mayın 6-da Avropa Komissiyası Rusiya enerjisininə uzaqlaşmağın yollarını müəyyən edən "Repower EU" adlı yeni yol xəritəsini təqdim etdi.

Azərbaycan qazının "Cənub qaz dəhlizi" vasitəsilə nəqli, o cümlədən Trans-Adriatik Boru Kəmərinin 2026-cı ilə qədər planlaşdırılan genişləndirilməsi bu səylərin mühüm tərkib hissəsidir. Amma bizim tərəfdaşlığımız təkcə qazla bağlı deyil. Söhbət sabahın enerji sisteminin qurulmasından gedir.

Bu, bərpaolunan elektrik enerjisi, hidrogen və integrasiya olunmuş enerji sistemlərinə sərmayə qoymaq deməkdir. Azərbaycan bərpaolunan enerjinin əsas istehsalçısı olmaq potensialına və ambisiyasına malikdir. Dənizdə külək və Günəş enerjisinin inkişaf etdirmək planlarımızı alqışlayırıq və Azərbaycanın nəhəng bərpaolunan enerji potensialını dəstəkləmək üçün birgə işi davam etdirməyə hazırıq.

Əməkdaşlığımız daha çox yaxınlaşmağa doğru bu irəliləyişi əks etdirir. Biz Azərbaycanla birgə sərmayə qoymaq, layihələr hazırlamaq və həyata keçirmək istəyirik. Avropanın özəl sektoru bu baxımdan güclü tərəfdaşdır.

Avropa şirkətləri elektroliz qurğuları, smart şəbəkələr, külək turbinləri və enerjisaxlama sistemləri də daxil olmaqla təmiz texnologiyalar sahəsində dünya liderləridir. AI-nin Qara dəniz regionuna bir neçə gün əvvəl başlayan yeni strateji yanaşması enerji keçidi və qarşılıqlı enerji əlaqəsi üzrə daha sıx əməkdaşlıq etməyi planlaşdırır. Qara dəniz regionlarımızı birləşdirən əsas qapıdır. Qara dənizə strateji yanaşmamız bərpaolunan enerji mənbələrinin integrasiyasını sürətləndirmək, enerji sisteminin sabitliyini və dayanıqlılığını təmin etmək üçün əsas amil kimi daha güclü daxili və regionlararası enerji integrasiyasının təşviqinə yönəlib. Beləliklə, gələn, ümumi ambisiyalarımızı konkret nəticələrə çevirək. Gələn, təkcə alıcılar və satıcılar kimi deyil, həm də davamlılığın, təərəqqinin və enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində tərəfdaşlar kimi irəliləyən addımlayırıq.

Dəvətə görə bir daha çox sağ olun. "Bakı Enerji Həftəsi"nin iştirakçılarına məhsuldar iş arzulayıram. Sağ olun.

OPEC-in Baş katibi **Haysam Əl-Qays** çıxış edərkən dedi: - Bismillahir-rəhmanir-rəhim. Zati-aliləri cənab Prezident İlham Əliyev.

Möhtərəm qonaqlar, xanımlar və cənablar.

Zati-aliləri Prezident Əliyev neft və qaz resurslarını belə təsvir etmişdir: "Allahın sovgatı, hədiyyəsi". Bu ifadə, həqiqətən də, tarixdə bir rezonans yaradıb. İllərdir, onilliklərdir və bundan sonra da bu məsələ dünyamız üçün, həqiqətən də, önəmli olacaqdır. Yalnız neft və qaz istehsalçıları üçün deyil, həmçinin neft və neft məhsullarından gündəlik həyatlarında istifadə edən istehlakçılar üçün də önəmli olacaqdır.

Cənab Prezident, mən həm müdrik fikirlərinizə, həm də pragmatik siyasətinizə görə Sizə təşəkkür etmək istəyirəm. O fikirlər ki, biz onu keçən dəfə COP29-da, bu səhər isə burada eşitdik. Həmçinin OPEC ilə qeyri-OPEC istehsalçılar, "OPEC Plus" kimi tanıdığımız dövlətlər, ölkələr arasında əməkdaşlıq bəyannaməsinə verdiyiniz davamlı dəstəyinizə görə Sizə minnətdarıq.

Zati-aliləri, Siz, həqiqətən də, böyük liderlik nümayiş etdirirsiniz. OPEC və qeyri-OPEC dövlətləri arasında işbirliyinin inkişafında, həmçinin adıçəkilən bəyannamənin 2016-cı ilin dekabrında qəbulu zamanı verdiyiniz dəstəyə görə Sizə təşəkkür edirik. Cənab Prezident, icazənizlə, dostum, Azərbaycan Respublikasının energetika naziri Pərviz Şahbazova da təşəkkürümü ifadə etmək istəyirəm. O, həqiqətən də, bu bəyannamənin hazırlanmasına layiqli töhfə vermişdir.

Zati-aliləri, möhtərəm xanımlar və cənablar, diqqətinizə çatdırmaq istəyirəm ki, neft və neft məhsulları bundan sonra da dünya üzrə əsas istehlak resursları olacaq. Yaddan çıxarmayaq ki, karbohidrogenlər 1980-ci illərdə olduğu kimi, bu gün də dünya enerji resursları səbətinin 80 faizini təşkil edir. Neft və neftdən əldə olunan məhsullar müxtəlif sektorlar və sənayələr üçün yenə də insanın təsəvvür edə biləcəyindən də çox ehtiyacları qarşılayır. Təsəvvür edin ki, neft və neftdən əldə olunan məhsullar müxtəlif enerji sistemlərinə sərmayə qoymaq deməkdir. Azərbaycan bərpaolunan enerjinin əsas istehsalçısı olmaq potensialına və ambisiyasına malikdir. Dənizdə külək və Günəş enerjisinin inkişaf etdirmək planlarımızı alqışlayırıq və Azərbaycanın nəhəng bərpaolunan enerji potensialını dəstəkləmək üçün birgə işi davam etdirməyə hazırıq.

Azərbaycan bu gün global səviyyədə aparıcı dövlətə çevrilib

Prezident İlham Əliyev 30-cu "Caspian Oil and Gas", 13-cü "Caspian Power" sərgilərinin və 30-cu "Baku Energy Forum"un rəsmi açılış mərasimində çıxış edib

Əvvəlki 2-ci sahə.

Dünya ildən-ilə daha da çox neft istehlak edir və bu, bir faktdır. Keçən il qazın, kömürün, neftin və həmçinin alternativ enerji növlərinin istehlakı rekord səviyyəyə çatmışdır. Bir daha vurğulamaq istəyirəm ki, dünyaya bütün enerji resursları lazımdır, xüsusən də dünya əhalisinin sayının, urbanizasiyanın artdığı, süni zəkanın, yeni texnologiyaların inkişaf etdiyi indiki zamanda. Eyni zamanda digər tərəfdən, tullantıların, emissiyaların azaldılması da diqqət mərkəzində saxlanılmalıdır.

Enerji təhlükəsizliyi gələcəkdə də hamı üçün əlçatan olmalıdır. Mən bununla əlaqədar üç xüsusi məqamı qeyd etmək istərdim. Birincisi, bizim enerji gələcəyimiz ideoloji olmamalıdır. Çünki alternativ enerji mənbələrinə keçid uzunmüddətli prosesdir. Bu mənada çıxışlarımızda, mesajlarımızda realist olmaq lazımdır. İkincisi, biz bütün insanların və xalqların enerji cəhətdən də ehtiyaclarını qarşılamalıyıq. Çünki burada hələ də boşluqlar var. Gələcək inkişaf kompleks, inklüziv, ədalətli, eyni zamanda bərabər imkanlarla ifadə olunmalıdır. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının əsas prinsiplərini nəzərə almaq lazımdır ki, - yeri gəlmişkən, bu da ötən il Bakıda keçirilən COP29-da ifadə olunmuşdu, - Paris sazişinin əsas məqsədi emissiyaları azaltmaqdır, növbəti enerji mənbələrini əvəzləmək. Üçüncüsü, bizə daha çox investisiyalar və sərmayələr lazımdır. Zati-aliləri, xanımlar və cənablar, yalnız neft üçün tələb edilən investisiyalar 17,4 trilyon ABŞ dolları ilə ifadə olunur. Bu isə 2050-ci ilə qədər hər il 650 milyard investisiya deməkdir. Odur ki, müasir texnologiyalara xüsusi diqqət yetirilməlidir. Çünki investisiyalarla yanaşı, texnologiyalar bizə bütün xalqlar və bütün dövlətlər üçün enerji ehtiyaclarını qarşılamağa imkan verəcəkdir.

Zati-aliləri, xanımlar və cənablar, hörmətli qonaqlar, Azərbaycan, həqiqətən də, gələcək enerji inkişaf yolunda əsl lider olduğunu nümayiş etdirmişdir. Bu, əyani şəkildə görünür. Azərbaycanın konstruktiv mövqeyi COP29-un Bakıda keçirildiyi zaman, həmçinin OPEC və qeyri-OPEC dövlətləri arasında dialoqda da özünü göstərmişdir. Bu, enerji bazarı sabitliyi baxımından olduqca önəmlidir. OPEC olaraq, biz də Azərbaycanla işbirliyimizi davam etdirmək əzmindəyik ki, hamı üçün sabit, dayanıqlı, təhlükəsiz enerji gələcəyi təmin olunsun. Elə bir gələcək ki, bütün cəhdlər bazarın sabitliyinin təmin olunması üçün səfərbər edilsin. Elə bir gələcək ki, biz gələcəyin enerjisini qarşılamaq olacaq. Azərbaycan müasir neft sənayesinin beşiyi olduğu kimi, eyni zamanda bütün enerji növlərinin təşkilatı tapmasında da beşiyidir. Neft, qaz, külək, Günəş enerjisi və digər növlərin. Odur ki, OPEC və onun üzvü olan dövlətlər də bu mövqeyi tam mənada dəstəkləyirlər. Bu inkişaf əsas mövzularla və məqsədlərlə də ifadə olunur. Zati-aliləri, OPEC-in növbəti beynəlxalq seminarına, - yeri gəlmişkən, bu tədbirimiz doqquzuncu dəfə iyunun 9-10-u Vyanada, Hofburq sarayında keçiriləcəkdir - biz Azərbaycan Respublikasının energetika naziri Pərviz Şahbazovu və digər rəsmi şəxsləri dəvət edirik.

Cənab Prezident, çıxışımı sonunda bildirirəm ki, bu tədbirdə Sizinlə bərabər iştirak etmək böyük şərəfidir. Təşrif buyurduğunuz üçün Sizə bir daha təşəkkür edir, "Bakı Enerji Həftəsi"nə uğurlar arzu edirik. Çox sağ olun.

* * *

Böyük Britaniyanın Xarici İşlər, Birlik və İnkişaf Nazirliyi və Enerji Təhlükəsizliyi və Sıfır Emissiya Nazirliyinin Birgə Beynəlxalq Enerji Bölməsinin rəhbəri xanım **Sofi Vest-leyk** çıxış edərkən dedi:

- Zati-aliləri, cənab Prezident Əliyev.

Nazirlər, möhtərəm qonaqlar, xanımlar və cənablar. Burada - "Bakı Enerji Həftəsi"ndə çox möhtərəm iştirakçılar qarşısında çıxış etməkdən böyük şərəf hissi duyuram. Böyük Britaniya hökuməti adından bir daha Azərbaycana bu dəvətə görə təşəkkür edirəm.

Birləşmiş Krallıq ölkələrimiz arasında əməkdaşlığı böyük şərəf hissi ilə qeyd edir. Bu əməkdaşlığın kökləri onilliklərə gedib çıxır. Bu əməkdaşlıq, həqiqətən də, xalqlarımızın rifahı, eyni zamanda, Avropa və global enerji təhlükəsizliyi baxımından əlamətdar olmuşdur. Keçən ilin noyabrında bizim ölkənin Baş naziri COP29-a gələrək Azərbaycanın global iqlim dəyişikliyi lider rolunu vurğulamışdır. Azərbaycan eyni zamanda global və ədalətli enerji keçidində də lider rolunu oynayır. Yeni alternativ enerji ilə bağlı layihələrin ərsəyə gəlməsi Azərbaycanın həmişə enerji təhlükəsizliyində oynadığı rolunu vurğulamışdır. Azərbaycan eyni zamanda global və ədalətli enerji keçidində də lider rolunu oynayır. Yeni alternativ enerji ilə bağlı layihələrin ərsəyə gəlməsi Azərbaycanın həmişə enerji təhlükəsizliyində oynadığı rolunu vurğulamışdır.

Uzunmüddətli enerji və iqlim təhlükəsizliyi ilə əlaqədar, təbii ki, yeni yanaşmalar, yeni texnologiyalar da tədbiq olunmalıdır. Biz Birləşmiş Krallıqda 2050-ci ilə qədər sıfır tullantıya nail olmağı və həmçinin 2030-cu ilə qədər təmiz elektrik enerjisi istehsalını qarşıya məqsəd qoymuşuq. Eyni zamanda Komissarın da qeyd etdiyi kimi, 2035-ci ilə qədər emissiyaların 85 faiz azaldılmasını hədəfləmişik.

G-7 ölkələri arasında biz kömürdən imtinanı bəyan edən ilk dövlət olmuşuq və investisiyaları bu sahəyə yönəltməyə çalışırıq. 2024-cü ilin iyulundan başlayaraq 43 milyard funt sterlingdən daha çox özəl investisiya təmiz enerji sektoruna, al-

ternativ enerji mənbələrinə yatırılmaqdadır ki, bu, Birləşmiş Krallıqda qaz sənayesinə yatırılmış investisiyadan daha çox sərmayədir. Bu artıq yeni iş yerləri deməkdir.

Mən çox şadam ki, Birləşmiş Krallıq və Azərbaycan enerji əməkdaşlığımızda yeni fəslə imza atmışdır. Enerji İşçi Qrupu yaradılmışdır və çox iddialı bir iş planı qurmuşuq. Bu alternativ elektrik enerji bazarları və digər sahələrdə özündə ehtiva edən bir təşəbbüsdür. Bunun, həqiqətən də, uzunmüddətli enerji əməkdaşlığına xidmət etməsinə arzulayıram. Çox sağ olun.

* * *

Qeyd edək ki, "Bakı Enerji Həftəsi" çərçivəsində keçirilən tədbirlərdə energetika sahəsində mövcud vəziyyəti, yeni imkanları və perspektivləri müzakirə etmək üçün 39 ölkədən 267 şirkətin nümayəndəsi iştirak edir. Regionun aparıcı sənaye tədbiri olan və hər il global enerji liderlərini bir araya gətirən "Bakı Enerji Həftəsi" həm regional, həm də beynəlxalq səviyyədə etibarlı platforma kimi formalaşaraq global tədbirlər təqvimində mühüm və gözənilən hadisələrdən birinə çevrilib.

"Bakı Enerji Həftəsi" əsasını müstəqil Azərbaycanın beynəlxalq ixtisaslaşmış sərgisi olan "Caspian Oil and Gas" sərgisindən götürüb. Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə başlanmış bu tədbir Prezident İlham Əliyevin dəstəyi ilə dünyanın ən nüfuzlu enerji tədbirlərindən birinə çevrilib. Yaradığı gündən etibarən "Caspian Oil and Gas" sərgisi neft, qaz və energetika sahələrinin aparıcı mütəxəssislərinin görüşüdüğü və memorandumların, hələ gələcək əməkdaşlığa dair saziş

və müqavilələrin imzalandığı məkanə çevrilib. Keçirildiyi 30 il ərzində "Bakı Enerji Həftəsi" Azərbaycanda neft, qaz və enerji sənayesinin inkişafına töhfə verib, dünyanın 80 ölkəsindən 9 mindən çox şirkəti, 170 mindən artıq ziyarətçini cəlb edib.

Bu il sərgi iştirakçılarının 35 faizini yeni şirkətlər təşkil edir. Azərbaycanın neft, qaz və enerji sektoruna beynəlxalq maraq artmaqda davam edir: sərgi iştirakçılarının təxminən 70 faizini xarici şirkətlər, 30 faizini isə yerli müəssisələr təşkil edir. Bu, yüksək səviyyəli beynəlxalq əməkdaşlıqla yanaşı, yerli biznesin fəal iştirakını da bir daha nümayiş etdirir.

13-cü Xəzər Beynəlxalq Energetika və Yaşıl Enerji "Caspian Power" sərgisində beynəlxalq və yerli şirkətlərin energetika və "yaşıl enerji" mənbələrinin inkişafı, istifadəsi sahəsindəki yeniliklər, həmçinin enerji mənbələrinin təhlükəsiz işlənməsi və hasilatı ilə məşğul olaraq müxtəlif enerji həlləri təqdim edir. Azərbaycanda 33 ildir fəaliyyət göstərən BP beş iri layihənin operatoru və ölkənin enerji sənayesində mühüm rol oynayır. BP bu dövrdə tərəfdaşları ilə birgə Azərbaycan təxminən 85 milyard dollar sərmayə yatırır, minlərlə iş yeri yaradır və geniş sosial layihələr reallaşdırır.

"Türkiyə Petroləri Anonim Ortaqlığı" (TPAO) şirkəti qardaş ölkənin karbohidrogen kəşfiyyatı və hasilatı sahəsində 70 ildən çox təcrübəyə malik milli neft şirkətidir və Türkiyənin enerji sektorunun əsas iştirakçılarındandır. Azərbaycanla yanaşı, bir sıra ölkələrdə fəaliyyət göstərən şirkət 2025-ci il üçün İnvestisiya Proqramında dövlət müəssisələrində ən böyük investisiya şirkəti 1941-ci ildə təsis edilib. Şirkət əsasən quruda və dənizdə neft-qaz yataqlarının kəşfiyyatı, hasilatı avadanlıqlarının tədqiqatı, istehsalı və servisi ilə məşğul olur. Həmçinin müştərilərə neft-qaz yataqlarının kəşfiyyatı və hasilatı avadanlıqları üçün hərtərəfli mühəndislik və inşaat həlləri, davamlı texnoloji həllər təklif edir. Hazırda 45 ölkədə fəaliyyət göstərən "MAİRE" şirkəti 20 min layihə tərəfdaşından ibarət global şəbəkə tərəfindən dəstəklənir.

Sonra Prezident İlham Əliyev sərgi ilə tanış oldu.

Dövlətimizin başçısı əvvəlcə Azərbaycanın və strateji tərəfdaşlarının enerji təhlükəsizliyinə mühüm töhfə verən SOCAR-ın stendinə baxdı. Bildirildi ki, SOCAR global enerji şirkəti olaraq milli sərvətlərimizin beynəlxalq bazarlara çıxarılmasında strateji rol oynayır. Neft-qaz şirkətindən beynəlxalq enerji şirkətinə transformasiya istiqamətində məqsədyönlü fəaliyyətini davam etdirən SOCAR keyfiyyətli idarəetmə, şəffaflıq və müasir yanaşmalar əsasında enerji sektorundakı mövqeyini ardıcıl olaraq genişləndirir. Axtarış-kəşfiyyat, hasilat, nəqliyyat, emal, istehsal, mərkətləşdirilmə, yanacaq pərakəndə satışı, qaz paylanması və bərpaolunan enerji mənbələrinin inkişafı kimi sahələrdə uğurla fəaliyyət göstərən şirkət rəqəmsallaşma, innovasiya, "yaşıl enerji"yə keçid vasitəsilə davamlı inkişafı və dayanıqlı artımı təşviq edir. SOCAR həmçinin iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə fəal iştirak edərək ekoloji cəhətdən təmiz, aşağı karbonlu və qabaqcıl texnologiyaların tətbiqinə üstünlük verir.

"BP Azərbaycan" da sərgidə təmsil olunur. Dünyanın aparıcı enerji təchizatçılarından biri olan bu şirkət enerji mənbələrinin təhlükəsiz işlənməsi və hasilatı ilə məşğul olaraq müxtəlif enerji həlləri təqdim edir. Azərbaycanda 33 ildir fəaliyyət göstərən BP beş iri layihənin operatoru və ölkənin enerji sənayesində mühüm rol oynayır. BP bu dövrdə tərəfdaşları ilə birgə Azərbaycan təxminən 85 milyard dollar sərmayə yatırır, minlərlə iş yeri yaradır və geniş sosial layihələr reallaşdırır.

"Türkiyə Petroləri Anonim Ortaqlığı" (TPAO) şirkəti qardaş ölkənin karbohidrogen kəşfiyyatı və hasilatı sahəsində 70 ildən çox təcrübəyə malik milli neft şirkətidir və Türkiyənin enerji sektorunun əsas iştirakçılarındandır. Azərbaycanla yanaşı, bir sıra ölkələrdə fəaliyyət göstərən şirkət 2025-ci il üçün İnvestisiya Proqramında dövlət müəssisələrində ən böyük investisiya şirkəti 1941-ci ildə təsis edilib. Şirkət əsasən quruda və dənizdə neft-qaz yataqlarının kəşfiyyatı, hasilatı avadanlıqlarının tədqiqatı, istehsalı və servisi ilə məşğul olur. Həmçinin müştərilərə neft-qaz yataqlarının kəşfiyyatı və hasilatı avadanlıqları üçün hərtərəfli mühəndislik və inşaat həlləri, davamlı texnoloji həllər təklif edir. Hazırda 45 ölkədə fəaliyyət göstərən "MAİRE" şirkəti 20 min layihə tərəfdaşından ibarət global şəbəkə tərəfindən dəstəklənir.

"Almaniya Federativ Respublikasının Milli Pavilyonu"nda müxtəlif sənaye sahələrinə dair geniş çeşiddə məhsul və xidmətlər təqdim olunur. Bunlara avtomatlaşdırma və proses avadanlıqları, ölçmə və idarəetmə sistemləri, neft və qaz emalı üçün avadanlıqlar, laboratoriya və süzgeç sistemləri daxildir. Bundan əlavə, iştirakçılar neft və qazın nəqli, kəşfiyyatı və hasilatı sahələrində həllər, boru kəmərlərinin tikintisi, texniki baxış və təmiri üzrə texnologiyalar, eləcə də integrasiya olunmuş texniki xidmətləri təqdim edirlər.

Baş ofisi Budapeştdə yerləşən "MOL Group" beynəlxalq, integrasiya olunmuş neft, qaz, neft-kimya və pərakəndə satış şirkətidir. Bir ərsədən artıq təcrübəyə və 24 min nəfərlik işçi qüvvəsinə malik şirkət 30-dan çox ölkədə fəaliyyət göstərir. "Azəri-Çıraq-Günəşli" layihəsinin 3-cü ən böyük səhmdarı olan şirkət Azərbaycan da daxil olmaqla 9 ölkədə kəşfiyyat və hasilat aktivlərinə malikdir.

Rusiya Federasiyasının "Tatneft" şirkəti də sərgidə təmsil olunur. Şirkət neft və qaz hasilatı, neft emalı və kimyası, yanacaq doldurma məntəqələri şəbəkəsi, elektrik enerjisi, neft-qaz sənayesi üçün avadanlıqların istehsalı ilə məşğul olur və sərgidə öz xidmətlərini ziyarətçilərə təqdim edir.

Çin Xalq Respublikasının "Sinopec SJ Petroleum Machinery Co." şirkəti 1941-ci ildə təsis edilib. Şirkət əsasən quruda və dənizdə neft-qaz yataqlarının kəşfiyyatı, hasilatı avadanlıqlarının tədqiqatı, istehsalı və servisi ilə məşğul olur. Həmçinin müştərilərə neft-qaz yataqlarının kəşfiyyatı və hasilatı avadanlıqları üçün integrasiya olunmuş həllər təqdim edir.

"Uzbekneftegaz" ASC Özbəkistanın bu sahədə aparıcı şirkətidir. O, hasilatın artırılması, daxili bazarın təchizatı və ixracın genişləndirilmə-

si istiqamətlərində fəaliyyət göstərir. Şirkət yüksək dəyərli məhsul istehsalına, emalına və xarici investisiyaların cəlbinə önəm verir. 2020-2030-cu illəri əhatə edən strategiyası modernləşmə, enerji təhlükəsizliyi və innovasiyaya əsaslanan "Uzbekneftegaz" Özbəkistanın enerji müstəqilliyini və iqtisadi inkişafını gücləndirmək məqsədilə texnoloji yeniliklərin formalaşmasında əsas rol oynayır.

Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin (BƏƏ) "Masdar" şirkəti dünyanın ən sürətlə inkişaf edən bərpaolunan enerji şirkətlərindən biridir. Qlobal təmiz enerji lideri kimi "Masdar" Günəş, külək, geotermal, enerjisi saxlama batareyası və "yaşıl hidrogen" sahələrində layihələr həyata keçirərək enerji keçidini sürətləndirməyə çalışır. 2006-cı ildən etibarən 40-dan çox ölkədə layihələrə sərmayə qoyan şirkət təmiz və sərfəli enerji təminatına töhfə verir. Şirkət 2030-cu ilədək 100 QVt-lıq bərpaolunan enerji portfelini yaratmağı və "yaşıl hidrogen" istehsalında lider olmağı hədəfləyir. Qeyd edək ki, "Masdar" şirkəti 230 meqavat gücündə Qaradağ Günəş-Elektrik Stansiyasını istifadəyə verib.

Amerika Birləşmiş Ştatlarının (ABŞ) "Schlumberger" (SLB) şirkəti enerji innovasiyalarını təşviq edən global texnologiya şirkətidir. "SLB" dünyada enerji sənayesinin məhsuldarlığını, davamlılığını təmin etmək üçün qabaqcıl rəqəmsal həllər, innovativ texnologiyalar təklif edir. Şirkət 120-dən çox ölkədə fəaliyyət göstərir.

Səudiyyə Ərəbistanının "ACWA Power" şirkəti bərpaolunan enerji sahəsində dünyanın qabaqcıl qurumlarından biridir. O, Azərbaycanda Qafqaz regionunun ən böyük külək-elektrik stansiyası olacaq 240 MvT gücündə Xızı-Abşeron Külək-Elektrik Stansiyası layihəsini inkişaf etdirir. "ACWA Power" 14 ölkədə 101 elektrik enerjisi və su şirnləşdirmə obyektinin tərtibatçısı, investoru və operatorudur. "ACWA Power" in 107,5 milyard ABŞ dolları dəyərindəki portfelii 78,85 QVt elektrik enerjisi və gündə 9,5 milyon kubmetr şirnləşdirilmiş su istehsal etmək gücünə malikdir.

Fransanın global multienerji şirkəti olan "TotalEnergies" metan emissiyalarının monitorinqi və azaldılması sahəsində innovativ həllər təqdim edir. Belə ki, şirkət idarə etdiyi bütün hasilat obyektlərində metan sızmalarını fasiləsiz və real vaxt rejimində aşkar edən avadanlıqlar yerləşdirir. Bu avadanlıq "Metan Daimi Monitorinq Layihəsi" adlanır və ilk dəfə olaraq "Caspian Oil & Gas" sərgisində "TotalEnergies" in stendində təqdim edilir.

* * *

Sonra Prezident İlham Əliyev sərginin Xatirə kitabını imzaladı. Dövlətimizin başçısına xatirə hədiyyəsi təqdim edildi. Sonda birgə foto çəkildi.

